

Rapport

Datum: 18 augustus 2006
Rapportnummer: 2006/285

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat de Visadienst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, ondergebracht bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), haar nadat zij op 17 mei 2005 om een advies had gevraagd over een door haar Turkse partner aan te vragen machtiging tot voorlopig verblijf, niet heeft gewezen op de komende wijziging van de legestarieven per 1 juli 2005. Deze wijziging hield voor verzoeksters partner in dat hij na 1 juli 2005 niet € 50 maar € 830 diende te betalen voor de behandeling van de aanvraag van de machtiging tot voorlopig verblijf.

Beoordeling

Algemeen

Om voor een verblijf in het kader van gezinshereniging in Nederland in aanmerking te komen, dient de vreemdeling voordat hij naar Nederland reist te beschikken over een machtiging tot voorlopig verblijf (mvv). Deze mvv moet worden aangevraagd bij de Nederlandse vertegenwoordiging in het land van herkomst. De in Nederland verblijvende partner (referent) kan alvorens deze aanvraag in te dienen hierover eerst een advies vragen aan de Visadienst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, ondergebracht bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND; zie Achtergrond, onder 1.). Indien wordt voldaan aan de toelatingsvoorwaarden wordt een positief advies gegeven en machtigt de Visadienst onder voorbehoud de Nederlandse vertegenwoordiging om de mvv af te geven. De mvv-adviesprocedure is kosteloos.

Bevindingen

1. Verzoekster wenste haar Turkse partner naar Nederland over te laten komen. Om te weten of aan hem een machtiging tot voorlopig verblijf zou worden verleend, verzocht zij op 17 mei 2005 de Visadienst om een advies. Voordat zij dit advies had aangevraagd, had zij de website van de IND en van de Nederlandse ambassade te Ankara geraadpleegd om zichzelf te informeren omtrent de hoogte van de legesbedragen van een mvv en van de later aan te vragen verblijfsvergunning. Tevens had verzoekster telefonisch informatie ingewonnen bij de informatielijn van de IND.
2. Op 21 juli 2005 bracht de Visadienst namens de minister van Buitenlandse Zaken een positief advies uit over de verlening van een mvv aan verzoeksters partner. Uit de begeleidende brief bij dit advies bleek dat het legesbedrag voor de mvv per 1 juli 2005 was verhoogd van € 50 naar € 830.
3. Op 22 juli 2005 diende verzoekster bij de Visadienst een klacht in omdat zij niet tevoren was geïnformeerd over de kostenstijging van de leges voor de mvv per 1 juli 2005 met €

780. Zij liet in haar klachtbrief weten dat zij, indien zij van de tariefsverhoging op de hoogte was geweest haar partner vóór 1 juli 2005 een mvv zou hebben laten aanvragen en niet eerst om een advies zou hebben gevraagd.

4. In reactie op de klacht liet het hoofd van de Visadienst bij brief van 16 augustus 2005 namens de minister van Buitenlandse Zaken weten dat hij de klacht kennelijk ongegrond achtte omdat verzoekster door middel van openbare stukken zoals de Kamerstukken, zich op de hoogte had kunnen stellen van de voorgenomen wijziging van de gehele legessystematiek. Ook wees hij daarbij op de publicatie van de wijziging van de Vreemdelingencirculaire in de Staatscourant van 30 juni 2005.

5. Verzoekster kon zich met deze ongegrondverklaring van haar klacht niet verenigen.

Zij was van mening dat zij mocht vertrouwen op de informatie, die zij kort voor de indiening van haar aanvraag had verkregen via de informatielijn van de IND en via de websites van de IND en de Nederlandse ambassade te Ankara, nu haar tijdens de adviesaanvraagprocedure geen andere informatie was verstrekt door de Visadienst.

Daarom wendde zij zich op 17 augustus 2005 tot de Nationale ombudsman.

6. In haar reactie van 15 december 2005 op de klacht liet de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie de Nationale ombudsman weten de klacht ongegrond te achten. Zij gaf daarbij aan dat verzoekster na indiening van haar mvv-adviesaanvraag op 17 mei 2005 niet persoonlijk - bijvoorbeeld door een brief - op de hoogte was gesteld van de op handen zijnde wijziging van de legestarieven. Dit was niet gebeurd omdat de Visadienst conform de wens van de Tweede Kamer ervoor had gekozen om met de inzet van diverse communicatiemiddelen zoveel mogelijk mensen van de moeilijk traceerbare groep van potentiële belanghebbenden te bereiken.

Zo had de Visadienst vanaf 30 mei 2005 de wijzigingen van de leges bekend gemaakt door een algemene kennisgeving in verschillende dagbladen en vaktijdschriften. Daarnaast was per 1 juni 2005 de website van de IND op dit punt aangepast. Ook waren de medewerkers van de informatielijn van de IND, van gemeenten, van vreemdelingendiensten en van Nederlandse vertegenwoordigingen in het buitenland eind mei 2005 over de wijzigingen geïnformeerd. Tevens was vanaf 1 juni 2005 de brochure "wijziging kosten voor verblijf" standaard meegestuurd wanneer iemand verzocht om de brochure "Verblijf in Nederland".

De minister was van mening dat verzoekster net als de andere referenten, die tussen 12 april 2005 en 1 juli 2005 een mvv-advies hadden aangevraagd, zichzelf aan de hand van genoemde publicaties had kunnen informeren.

7. De minister van Buitenlandse Zaken verwees in zijn reactie van 9 januari 2006 naar de reactie van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie.

Beoordeling

8. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien.

9. De Nationale ombudsman acht het een goede zaak dat de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie ernaar heeft gestreefd om de tariefwijziging onder een breed publiek bekend te maken door de inzet van verschillende communicatiemiddelen. Nu het om een zeer aanzienlijke tariefsverhoging ging wat betreft de leges voor de mvv, lag er een grote verantwoordelijkheid bij de overheid om de burger adequaat en tijdig te informeren.

10. De Nationale ombudsman kan de minister echter niet volgen in haar stelling dat de doelgroep moeilijk was te traceren. In elk geval was er de voor haar makkelijk traceerbare groep referenten waarvan verzoekster deel uitmaakte, die een mvv-adviesaanvraag hadden ingediend tussen 12 april en 1 juli 2005. Niet valt in te zien waarom deze groep geen informatie ontving, terwijl bijvoorbeeld degenen die vrijblijvend de brochure "Verblijf in Nederland" aanvroegen vanaf 1 juni 2005 wel standaard informatie over de tariefswijzigingen ontvingen.

11. De adviesprocedure en de aanvraagprocedure hangen zeer nauw samen. Verzoekster had zich vóór de adviesaanvraag deugdelijk geïnformeerd. Van haar kon niet worden verwacht dat zij zich tijdens de procedure nogmaals zou informeren. Aangezien zij geen gemachtigde had, kon zij ook niet op de hoogte raken via de vakbladen.

12. Door verzoekster na indiening van haar mvv-adviesaanvraag na 17 mei 2005 niet persoonlijk te informeren over de verhoging van het mvv-tarief per 1 juli 2005 heeft de Visadienst in strijd gehandeld met het beginsel van actieve en adequate informatieverstrekking.

13. Doordat verzoekster door de Visadienst niet was gewezen op de aanzienlijke tariefsverhoging had zij niet de mogelijkheid ervoor te kiezen de mvv-adviesprocedure over te slaan of te beëindigen en vóór 1 juli 2005 alsnog de mvv-aanvraag in te dienen tegen het lagere tarief van € 50. Hierdoor heeft verzoekster financieel nadeel geleden.

De Nationale ombudsman ziet daarom aanleiding een aanbeveling te doen aan de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie en de minister van Buitenlandse Zaken gezamenlijk. De Nationale ombudsman merkt daarbij wel op dat na 1 juli 2005 het tarief van de verblijfsvergunning voor de partner van verzoekster is verlaagd van € 430 naar € 188 zodat het totale financiële nadeel voor verzoekster € 538 bedraagt.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Visadienst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, ondergebracht bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) is gegrond, wegens schending van het beginsel van de actieve en adequate informatieverstrekking.

AANBEVELING

De Nationale ombudsman geeft de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie en de minister van Buitenlandse Zaken in overweging verzoekster compensatie te verlenen voor het financiële nadeel van € 538 dat verzoekster heeft geleden door het ontbreken van actieve en adequate informatieverstrekking omtrent de gewijzigde legestarieven.

Onderzoek

Op 19 augustus 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw B. te Ede, met een klacht over een gedraging van Visadienst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, ondergebracht bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND).

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Buitenlandse Zaken en de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie gezamenlijk, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Buitenlandse Zaken en de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Verzoekster kreeg de gelegenheid te reageren op de informatie van de minister.

Tevens werd de Visadienst een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De minister van Buitenlandse Zaken, de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, alsmede verzoekster, deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Klachtbrief van verzoekster van 22 juli 2005;

2. Klachtafhandelingsbrief van de Visadienst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, ondergebracht bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) van 16 augustus 2005;
3. Verzoekschrift van verzoekster van 17 augustus 2005 aan de Nationale ombudsman;
4. Brief van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie van 15 december 2005 met een reactie op de klacht;
5. Brief van de minister van Buitenlandse Zaken van 9 januari 2006 met een reactie op de klacht.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Vreemdelingencirculaire 2000

Hoofdstuk B1/1.1.4 (Verzoek om advies)

"Voorafgaande aan de indiening van de aanvraag om een machtiging tot voorlopig verblijf bij de diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging in het buitenland, kan een hier te lande verblijvende referent door middel van een model M138 verzoeken om een advies in verband met het voornemen van een vreemdeling om een machtiging tot voorlopig verblijf aan te vragen in het buitenland. Gelet op de ratio van het mvv-vereiste

dient de vreemdeling zich ook gedurende de beoordeling van het verzoek om advies omtrent afgifte van een mvv in het land van herkomst of bestendig verblijf te bevinden."

Legestarieven per 1 juli 2005

Verblijfsdoel Huidig tarief Tarief per 1 juli 2005

Machtiging tot voorlopig verblijf (MVV) € 50

- voor verblijf bij een gezins- of familielid € 830
- voor werken in loondienst of als zelfstandige € 433
- om te studeren € 433
- voor verblijf als au pair of in het in het

kader van uitwisseling € 433

- voor verblijf als adoptie- of pleegkind € 331
- voor familiebezoek € 830
- Verkort (studie, arbeid, uitwisseling) € 250
- overige verblijfsdoelen € 331
- voor meereizende gezinsleden € 188

Verblijfsvergunning regulier bepaalde tijd zonder MVV

of een wijziging beperking € 430 of € 285

- voor verblijf bij een gezins- of familielid € 830
- voor werken in loondienst of als zelfstandige € 433
- om te studeren € 433
- voor verblijf als au pair of in het kader van uitwisseling via een particuliere organisatie € 433
- voor verblijf als adoptie- of pleegkind € 331
- voor familiebezoek € 830
- overige verblijfsdoelen € 331
- voor meereizende gezinsleden € 188

Verblijfsvergunning regulier bepaalde tijd met MVV

€ 430 of € 285 € 188

Vergunning onbepaalde tijd € 890 € 201

Verlenging verblijfsvergunning € 285

- verlenging € 188
- verlenging gezinslid € 52
- verlenging student € 52

Bewijs van rechtmatig verblijf EU/EER € 28 € 30

Verblijfsvergunning voor WHP, WHS of YWEP € 28 € 30

Verblijfsvergunning voor remigratie € 28 € 30